

Van	Het college van burgemeester en wethouders
Aan	De gemeenteraad
Datum B&W vergadering	19 december 2023
Zaaknummer	730645
Vertrouwelijkheid	Openbaar
Portefeuillehouder	Mevrouw B. Boudewijnse, wethouder
Onderwerp	Evaluatie en voortgang project Energiebuddy (aanpak energiearmoede)

1. Kennisnemen van

De evaluatie en voortgang van het door Wattnu uitgevoerde project Energiebuddy. Het project betreft uitvoering van de rijksmaatregel 'aanpak energiearmoede', bedoeld voor ondersteuning bij het verminderen van energieverbruik in huishoudens met energiearmoede.

2. Inleiding

Het Kabinet heeft vanaf eind 2021 allerlei maatregelen ingezet om huishoudens tegemoet te komen bij het bekostigen van de fors stijgende energieprijzen. De maatregelen betroffen generiek (1) een toeslag van 2x € 190,- ; (2) een verlaging van belasting op elektriciteit en (3) het instellen van een energiekostenplafond. Via de gemeenten worden specifieke maatregelen uitgevoerd voor m.n. de minima: (4) de energietoelagen voor huishoudens met een laag inkomen en (5) hulp bij het verminderen van het energieverbruik in huishoudens met energiearmoede. Ten slotte bestaat er (6) een landelijk Tijdelijk Noodfonds Energie voor bijzondere situaties bij minima met een inkomen tot 200% van het sociaal minimum.

Met deze raadsmededeling informeren wij u over de (uitvoering van) bovengenoemde 5^e maatregel: hulp bij het verminderen van energieverbruik in huishoudens met energiearmoede. Energiearmoede wordt gedefinieerd als een combinatie van (1) oudere/slecht geïsoleerde woningen met daarin (2) een huishouden dat een onevenredig groot deel van het inkomen besteedt aan energielasten. In de meeste gevallen betreft dat een huishouden met een laag inkomen in een oudere (sociale) huurwoning. Maar ook bij inwoners in een woonhuis en in de particuliere huursector kan er sprake zijn van energiearmoede.

Het kabinet heeft in 2022 aan de gemeenten middelen beschikbaar gesteld om deze kwetsbare huishoudens met een hoge energierekening en/of een slecht geïsoleerde woning te ondersteunen met kleine (isolatie)maatregelen. Het kabinet baseert zich op onderzoek van TNO uit september 2021 waarin wordt aangetoond dat ongeveer 550.000 huishoudens in Nederland te maken hebben met energiearmoede. Met een update uit 2023 is dit aantal naar boven bijgesteld en wordt nu geraamd op 600.000¹. Door de toename van het aantal potentiële huishoudens met energie-armoede heeft het rijk in 2023 extra middelen beschikbaar gesteld.

---

¹ TNO heeft in 2021 en 2023 analyses gemaakt op gemeente en wijkniveau o.b.v. respectievelijk 2020- en 2022 data en vastgesteld dat energiearmoede landelijk is toegenomen van 6,9% naar 7,5% van alle huishoudens. Ook in gemeente Gooise Meren is het aantal huishoudens met energiearmoede toegenomen van 6,0% naar 6,5%. Lager dan het landelijk gemiddelde maar ook in Gooise Meren is er een substantieel aantal van bijna 2000 huishoudens met energiearmoede.

De gemeente heeft een verantwoordelijkheid voor de gebouwde omgeving. Voor hulp en advies aan inwoners voor het treffen van energiebesparende maatregelen werkt de gemeente samen met Wattnu. Er is ook een categorie inwoners die niet over middelen beschikt om woningaanpassingen te bekostigen, en op deze groep richt zich het project Energiebuddy.

3. Kernboodschap

Gooise Meren heeft in 2022 van het Rijk een financiële bijdrage van € 317.582 ontvangen en in 2023 is dit bedrag nogmaals uitgekeerd. De financiële bijdrage voor Gooise Meren komt daarmee op €635.164. Het Rijk gaf aan in de uitvoering zo mogelijk lokale energiecoöperaties te betrekken en de middelen in te zetten voor de inzet van (vrijwillige) energiecoaches, het aanbrengen van eenvoudige besparende materialen en het vervangen van (verouderd) witgoed. Het college heeft in april 2022 besloten om het budget beschikbaar te stellen aan Energiecoöperatie Wattnu. U bent over dit project -genaamd Energiebuddy's- eind april 2022 geïnformeerd met Raadsmededeling 84615. De looptijd van het project is door het Rijk verlengd tot eind 2025.

Huishoudens in Gooise Meren

Op basis van het TNO-onderzoek is het aantal woningen in Gooise Meren met mogelijke energie-armoede geraamd op 2000. Op basis van de TNO-gegevens en ervaringen in andere gemeenten en bij Wattnu (vanuit eerdere energieprojecten) is de verwachting dat in 50% van de gevallen de inwoner bereid is om deel te nemen aan het project en om energiebesparende maatregelen te laten aanbrengen in de woning. Het streven is daarom om in dit project 1000 huishoudens te bereiken.

In overleg met de inwoners wordt door Wattnu -op basis van woninginspectie en metingen- een advies gegeven over de in dat huis beste oplossingen binnen het beschikbare budget. Het kan gaan om (combinaties van) maatregelen zoals aanbrengen van tochtstrippen, radiatorfolie, spaar/led-lampen, zuiniger witgoed, het goed inregelen van de CV-installatie, et cetera. Ook krijgen de bewoners inzicht en adviezen van energiecoaches over energiebewust handelen, hun energieverbruik en besparingsmogelijkheden.

Evaluatie 2022-2023

Wattnu werkt sinds juni 2022 aan dit project met een team van 25 specifiek voor dit project en deze doelgroep opgeleide vrijwilligers. Het project verloopt goed. Door de inzet van de vrijwilligers wordt goed contact gemaakt met de huishoudens in de doelgroep en worden maatwerk-maatregelen getroffen zoals hierboven beschreven.

Het *converteren* van een contact tot het aanvaarden van hulp en meedoen is lastiger dan voorzien. Huishoudens met energiearmoede zijn kwetsbaar, kennen vaak meervoudige problematiek (o.a. gezondheid, eenzaamheid) en ook wantrouwen. Onbekendheid, argwaan en taal/cultuur- barrières kunnen een drempel vormen om mee te doen. Andere redenen om niet mee te doen komen voort uit reeds aangepaste verbeteringen aan de woning, zelf al kunnen omgaan met de situatie of gewoon geen belangstelling hebben.

Vooraf was een conversie van 50% verwacht maar in de praktijk is dat lager, rond 33%. Daarmee is de conversie wel wat hoger dan het beeld vanuit veel andere gemeenten (rond 30%). Door de samenwerking met diverse maatschappelijke partners, communicatie langs verschillende kanalen en

'mond-tot-mond reclame' in de buurt, raakt het project meer en meer bekend en ziet Wattnu een stijging in het conversiepercentage richting 40%. Eind 2023 zijn in 425 woningen kleine besparende maatregelen getroffen. Wattnu blijft werken aan een conversie van 50%.

4. Consequenties

Omdat het Rijk het budget heeft verdubbeld, is op basis van de tussenevaluatie een geactualiseerde aanpak ontwikkeld voor het vervolg van het project en de inzet van de extra middelen in 2024 en 2025:

- Het aantal woningen dat in 2024 en 2025 nog bereikt moet worden is 575 (1000 woningen minus 425 reeds bereikte woningen = 575).
- Het bedrag per woning kan worden verhoogd. Gezien het hogere rijkssubsidiebedrag is er ruimte om uitgebreider maatregelen te treffen dan in het eerste jaar van het project. Het budget voor materialen stijgt met bijna 50% van gemiddeld € 200,- naar € 295,- per woning.
- Meer huishoudens kunnen worden bereikt door gerichte benadering van huishoudens die de energietoeslag hebben gekregen; daarmee is de groep van potentiële huishoudens die bij de gemeente bekend is groter geworden.
- Ook via de contacten van Wattnu met de maatschappelijke partners worden acties ondernomen om meer huishoudens te bereiken, vooral ook in de particuliere huursector en met eigen woningbezit.
- Huishoudens die eerder benaderd zijn maar niet wilden meedoen, worden opnieuw benaderd met inzet van de positieve ervaringen van anderen.

De door het Rijk beschikbaar gestelde tweede tranche van € 317.582 wordt (net als de eerste tranche) als subsidie verleend aan Wattnu. Verantwoording over de besteding van de middelen vindt plaats conform de SISA-regelgeving en de subsidiesystematiek.

Op initiatief van Rijk en provincie worden kennis- en leerprogramma's opgezet omdat het besef ontstaat dat energie-armoede een onderwerp is dat nog vele jaren bij ons zal blijven, door de onrustige ontwikkelingen op de wereldmarkt en het steeds urgenter wordende vraagstuk over het verduurzamen van woningen en de betaalbaarheid daarvan.

5. Communicatie

De inwoners worden vooraf per brief door de gemeente geïnformeerd over het project. Zij worden daarna persoonlijk benaderd door een energiebuddy omdat deze actieve benadering tot meer succes leidt dan wanneer mensen (meer passief) worden gevraagd zich aan te melden. Gezien de specifieke doelgroep wordt niet gekozen voor een openbare publicatie/communicatie in de media.

6. Vervolg

Wij informeren uw raad over de voortgang van het project in de 2^e helft van 2024.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Gooise Meren,

Maurits Voorhorst
Gemeentesecretaris

De heer H. Ter Heegde
Burgemeester